

# ***De Stedumer***



*September 2022*



## Koffieochtenden in Moarstee

Dit voorjaar is er vanuit Dorpsbelangen aan de Stedumers gevraagd hoe zij naar de toekomst van Stedum kijken. Tijdens de avonden kwam naar voren dat er veel behoefte is aan ontmoeting: mensen spreken, een kopje koffie of thee, gezelligheid.



Als eerste stap is ervoor gekozen om vanaf dinsdag 4 oktober koffieochtenden te organiseren in Moarstee. Deze ochtenden worden eens in de veertien dagen georganiseerd voor iedereen die dat gezellig vindt. Er is koffie of thee voor 1 euro, met wat lekkers erbij. De deur is open vanaf 9.45 uur en sluit weer om een uur of twaalf. Je kunt even langskomen voor een praatje of wat langer blijven, dat maakt niet uit. Achter de bar staan Anjo, Siebrand en/of Nico.

Regelmatig zal tijdens deze ochtenden Klaas Bult aanschuiven. Hij is gebiedsregisseur van de gemeente Eemsdelta en hoort graag wat er in het dorp speelt. Verderop in De Stedumer stelt hij zich nog een keer voor en vertelt hij wanneer hij in Moarstee is en met wat voor vragen je bij hem terecht kunt.

Van harte welkom op 4 oktober, lukt het dan niet: 18 oktober is er weer een kans! Houd de agenda achterop "De Stedumer" in de gaten.

*Fokko Smit en Mathilde Feunekes*  
Dorpsbelangen Stedum

---

## Nieuwe bezorgers De Stedumer

Naar aanleiding van het oproepje in de vorige Stedumer waarin een bezorger voor De Stedumer gevraagd werd hebben zicht maar liefst twee personen aangemeld.

Mark Slager gaat De Stedumer voortaan bezorgen in de Adr. Clantstraat, Lellensterweg en Molenstraat en Rien Vis gaat de Bedumerweg, Ypey laan, Kaakstraat en D. Triezenbergstraat van Stedumers voorzien.

Fijn dat er weer mensen zijn die dit op zich willen nemen.

Hierbij willen we ook Lientje Senneker bedanken voor haar jarenlange inzet voor het bezorgen van De Stedumer.

*Peter Slager*

---

## Bij de voorkant

*De foto op de omslag vertoont iedere maand het gezicht van een of meerdere Stedumer(s). De foto hoort bij de rubriek STEDUM doet! waarin Susanna Lemstra Stedumers aan het woord laat over hun vrijwilligerswerk. Deze keer Jan Werkman (foto: Lydia Brookman). De rubriek STEDUM doet! vindt u op pagina 13.*

## **Bolchrysantenverkoopactie: even terugkijken**

Op vrijdagavond 9 september zijn we, als Dorpsbelangen Stedum met extra hulp, door Stedum gereden met aanhangers vol chrysanten. Om 20.30 waren alle 250 chrysanten verkocht, terwijl we nog niet alle straten van het dorp hadden bereikt. Gelukkig kon Brenda zaterdag nog een kleine partij op de kop tikken en hebben we in totaal 280 bolchrysanten verkocht. We zijn heel blij met deze verkoopactie: er is weer genoeg geld in de pot voor een aantal edities van "De Stedumer". Het was een gezellige en leuke avond: alle mensen die een chrysant kochten, een kleine gift deden of gewoon even een praatje kwamen maken: bedankt!

*Dorpsbelangen Stedum*



## **Nieuws en activiteiten van de Stichting Vrienden van de Bartholomeüskerk Stedum**

Op 10 en 11 september jongstleden was de Open Monumentendag 2022, met dit jaar als thema 'Duurzaamheid', onder de slogan 'Duurzaam duurt het langst'. De Bartholomeüskerk van Stedum deed ook dit jaar mee met dit evenement en was op zaterdag 10 september tussen 10:00 en 17:00 uur geopend. Gedurende dag waren onze gidsen aanwezig om belangstellenden rond te leiden en te vertellen over de lange geschiedenis van de Bartholomeüskerk en haar gebruikers, terwijl ter verhoging van de sfeer op de achtergrond koorzang werd afgespeeld. Het bestuur van de Stichting heeft tientallen bezoekers mogen ontvangen in haar kerk en kijkt terug op een geslaagde dag.



Daarnaast willen wij u nog attenderen op de Rabo ClubSupport, de jaarlijkse campagne voor leden van de Rabobank om verenigingen, clubs en stichtingen te stimuleren en financieel te ondersteunen. Met een stem op de Stichting draagt u bij aan het onderhoud van het kerkhof en de restauratie van het orgel. U kunt nog tot en met 27 september aanstaande uw stem uitbrengen. Van harte aanbevolen!

*Ype Jan Nienhuis*

secretaris Stichting Vrienden van de Bartholomeüskerk Stedum



*(foto: Arend Koenes)*



In deze rubriek worden nieuwe of minder bekende bewoners uit het dorp voorgesteld. Deze keer Yannick van den Berg en Esmay van Duuren, Hoofdstraat 37.

## **Sinds wanneer wonen jullie in Stedum?**

“Sinds mei 2022.”

## **Waar zijn jullie geboren en/of hebben jullie je jeugd doorgebracht?**

Yannick: “Ik ben geboren in Stedum en heb mijn jeugd ook doorgebracht in Stedum.”

Esmay: “Ik ben geboren in Groningen, heb mijn jeugd vanaf mijn derde tot mijn zevende jaar doorgebracht in Alphen aan de Rijn en daarna weer in Groningen.”

## **Wat doen jullie in het dagelijks leven?**

Yannick: “Ik ben adviseur ruimtelijke ordening bij de gemeente Noordenveld.”

Esmay: “Ik ben secretaresse bij de Provincie Groningen.”

## **Wat zijn jullie favoriete bezigheden?**

Esmay: “Leuk met vrienden omgaan, schilderen en podcasts luisteren.”

Yannick: “Voetballen, fitness en tennissen. Verder volg ik alles over sport.”

## **Wat staat er bovenaan jullie wensenlijst?**

Yannick en Esmay: “De verbouwing van ons huis afronden en het verder inrichten, zodat het ons thuis wordt.”

## **Wat is het hoogtepunt uit jullie leven?**

Yannick: “Dat ik mijn opleiding aan de Rijksuniversiteit Groningen afgerond heb.”

Esmay: “Dat ik mijn droombaan gevonden heb.”

## **Wat waren jullie eerste indrukken van het dorp?**

Esmay: “De rust, de ruimte en de vele activiteiten die er worden georganiseerd.”

Yannick: “Dat het wonen binnen het dorp anders is dan buiten het dorp (waar ik vroeger woonde); ik merk nu dat er veel toeristen, zowel met de fiets als met de auto, het dorp bezoeken.”

## **Noem iets voor de ideeënbus van Stedum.**

“We zouden het leuk vinden om wisselende huiskamercafé’s te bezoeken, zoals tijdens ‘Kleintje Feestweek’ afgelopen voorjaar. Zo krijg je meer contacten in het dorp.”

## **Wat is je antwoord op de vraag van de vorige bewoonster: “Waarom kiezen jullie ervoor om in Stedum te gaan wonen?”**

Esmay: “Stedum was niet heel vreemd voor mij, omdat ik hier al regelmatig kwam.”

Yannick: “Mijn sociale leven speelde zich al in Stedum af, aangezien mijn familie en vrienden in Stedum wonen.”

## **Welke vraag willen jullie de volgende nieuwe bewoner(s) stellen?**

“Wat in Stedum laat je als eerste zien als je bezoek hebt?”

## Week tegen Eenzaamheid in Eemsdelta

Vanaf 29 september tot en met 6 oktober is de 'Week tegen Eenzaamheid' in Eemsdelta. De gemeente Eemsdelta heeft van de aanpak tegen eenzaamheid een speerpunt gemaakt in het gezondheidsbeleid. In samenwerking met Cadanz Welzijn worden er veel verschillende activiteiten in de hele gemeente georganiseerd.



### Activiteiten in Eemsdelta

Wethouder Annalies Usmany: "Iedereen kan deelnemen aan de 'Week tegen Eenzaamheid' door het bezoeken of organiseren van een activiteit. Maar ook door het bezoeken van een familielid, kennis of iemand uit de buurt. Samen maken we van de Week tegen Eenzaamheid een succes!"

Een overzicht van de activiteiten wordt gepubliceerd in de Eemsbode van 21 september en op de website van Cadanz Welzijn.

### Pact tegen Eenzaamheid

In de Week tegen Eenzaamheid begint het Pact tegen Eenzaamheid. Samen met de inwoners, verenigingen, instellingen en organisaties vormen we als gemeente een krachtige en actieve coalitie die op veel verschillende manieren hulp en ondersteuning kan bieden, zowel individueel als groepsgewijs. Er zijn al vele mooie initiatieven, die bij elkaar komen in 'Pact tegen Eenzaamheid Eemsdelta'. Op 5 oktober zullen ongeveer 75 deelnemende organisaties het pact gaan ondertekenen.

### Meer informatie

Meer informatie kunt u vinden op de website [www.cadanzwelzijn.nl/eenzaamheid](http://www.cadanzwelzijn.nl/eenzaamheid)

---

## Rommelmarkt in het Hervormd Centrum

Op zaterdag 1 oktober is er weer de jaarlijkse rommelmarkt in en rond het Hervormd Centrum (Bedumerweg 8), van 9.00 uur tot 13.30 uur.

Ook verkopen we koffie, heerlijke snert, mosterdsoep en broodjes hamburger. Van harte welkom op de rommelmarkt!

*Gebouwcommissie Hervormd Centrum*

# Bericht van de gebiedsregisseur

Beste bewoners,

Als gebiedsregisseur voor de 'Lopster' dorpen ben ik actief vanaf de herindeling in de nieuwe gemeente Eemsdelta.

Graag wil ik mij via dit artikel nogmaals even kort aan u voorstellen. Mijn naam is Klaas Bult en ik woon in Appingedam. Na de herindeling zijn er vier gebiedsregisseurs actief in gemeente met ieder hun eigen gebied. Zij zijn de contactpersonen voor de dorpen en wijken van de gemeente Eemsdelta en hebben een 'oog en oor' functie voor het college, bestuur en interne collega's.

Ook ben ik voor de dorpen het aanspreekpunt voor dorpsbelangen, bewonersinitiatieven en de dorpsbudgetten die er vanaf 1 januari 2023 gaan komen.

## **Wat doet een gebiedsregisseur?**

Als gemeentelijk aanspreekpunt voor de leefbaarheid in uw dorp kunt u bij mij terecht voor vragen, ideeën, wensen of overige zaken. Als gebiedsregisseur bij de gemeente werk ik vooral als verbinder tussen de dorpen en de gemeente, help mee en faciliteer bewonersinitiatieven en neem relevante ontwikkelingen mee. Uw vragen kunnen ook van persoonlijke aard zijn. Afhankelijk van uw vraag, vervul ik de rol van vraagbaak, wegwijzer, ondersteuner, doorverwijzer of meedenker.

Heel mooi dat nu ook in Stedum er 'inloop/koffie ochtenden' in Moarstee georganiseerd gaan worden. Ik zal hier ook regelmatig aanschuiven. In ieder geval op de volgende ochtenden:

18 oktober, 1 november, 15 november, 29 november en 13 december.

U kunt mij telefonisch (06 481 35 329) of via de mail ([klaas.bult@eemsdelta.nl](mailto:klaas.bult@eemsdelta.nl)) bereiken.

Ik werk van maandag t/m donderdag en ben heel flexibel met mijn agenda.

**PS.** Klachten of meldingen over de 'openbare ruimte' of ander zaken kun u heel eenvoudig melden via de website [www.eemsdelta.nl](http://www.eemsdelta.nl) (2<sup>e</sup> button bovenaan 'iets melden') of telefonisch 140596. Meldingen die hierop binnenkomen worden twee keer per dag bekeken en uitgezet. U kunt dan ook aangeven wanneer u hierover persoonlijk contact wenst.

Met vriendelijke groeten,

*Klaas Bult*



*(foto: Lydia Brookman)*

## STEDUM Doet!

“Het is leuk om vrijwilligerswerk te doen, maar je doet het eigenlijk voor jezelf. Het geeft je een goed gevoel.” We zijn op bezoek bij Jan Werkman aan de Stationsweg. Sinds zeven jaar werkt hij als vrijwilliger in hospice Gasthuis Groningen - hier komen mensen waarvan de levensverwachting hooguit drie maanden is. “Mensen worden aangemeld als patiënt maar als ze in het hospice komen zijn zij *gasten*. Ze wonen hier! Dus gaat het zoals de gast het wil.”

Gasthuis Groningen staat midden in de stad. Niet gek dus dat er mensen van allerlei pluimage komen. Dak- en thuislozen, verslavingsproblematiek.... De gasten van het hospice zijn een afspiegeling van de inwoners van Groningen. En dat vindt Jan nu juist zo boeiend. Gasthuis Groningen biedt plaats aan zes gasten en er zijn ruim honderd vrijwilligers verbonden aan het hospice. Jan draait diensten en heeft daarnaast nog allerlei andere taken op zich genomen. Hij doet daar zelf nogal bescheiden over, maar wij zijn onder de indruk.

“Ik heb profijt van mijn achtergrond”, aldus Jan. Als jongeman begint hij een studie Fysiotherapie, maar ruilt voor de verpleging. Hij heeft diverse functies binnen de verpleging uitgeoefend voor hij op zijn 45<sup>ste</sup> start met de opleiding tot IC-verpleegkundige – een boeiend vak dat hij tot aan zijn pensionering met veel plezier en passie heeft uitgevoerd.

“Vrijwilligerswerk is niet veel anders dan betaald werk,” merkt Jan op. “Het is fijn als je kunt zorgen dat alles goed verloopt. Dan ga je tevreden van je werk weg. Het is dynamisch werk en ja, het is leuk! Natuurlijk wordt er gelachen in het hospice. Veel van onze gasten willen nog plezier maken – ook aan het eind van hun leven.” “Van belang is dat je je als vrijwilliger afvraagt: waarom ben ik hier? Er is één zin die dat het beste samenvat: *er zijn*. Daar is eigenlijk alles mee gezegd. Vaak willen gasten hun deur niet dicht, dan horen ze ons op de gang wat rommelen en praten en weten ze: ik ben niet alleen. En dat is genoeg. Vrijwilligers die zeggen: ‘ik vind’ moeten eerst wat langer meedraaien. Het gaat namelijk niet om de vrijwilliger.” Maar de vrijwilliger wordt wel erg gewaardeerd. Zo ontvingen ze op 28 augustus allemaal een leuke puzzel voor Bommen Berend en wordt samen met alle vrijwilligers het 25-jarig bestaan in oktober groots gevierd.

“Ik heb nooit eerder vrijwilligerswerk gedaan”, eindigt Jan, en grinnikend vervolgt hij: “Ik ben wel eens gevraagd voor de voetbalvereniging. Maar eerlijk gezegd heb ik niet zo veel meer met voetbal. Toen heb ik maar gezegd dat ik al in het bestuur van de bridgeclub zat – ik heb er maar niet bij verteld dat dat een clubje van vier vrienden was!”

*Susanna Lemstra*

---

STEDUM Doet! vestigt de aandacht op het belang van vrijwilligerswerk. Vrijwilligers zijn immers het kloppend hart van veel activiteiten. Ook Stedum kent vele vrijwilligers, die vaak op de achtergrond blijven maar een belangrijke rol spelen om de boel draaiende te houden. In deze rubriek geven we ze een gezicht.

## Nieuws van stichting Huntu Ku Nos

Hier een berichtje van ons. We zijn inmiddels vier weken terug uit Aruba en weer in Stedum. Ons huis is nog niet klaar dus we verblijven op dit moment in een tijdelijke woning aan Maarvliet.

Het is even wennen om weer terug te zijn; we missen de mensen op Aruba zeker, maar we weten ook dat de hulp die we geboden hebben doorgaat.

Er is een mooie samenwerking opgezet voor de vrouwen in de prostitutie, dak- en thuisloze mensen en families/gezinnen in nood. We hebben mensen gevonden die ons werk wilden overnemen en dit is echt geweldig, want wat er opgebouwd is gaat nu gewoon door: vrouwen bezoeken en naar hun verhaal luisteren, ondersteuning bieden in veiligheid, uitstap mogelijkheden, maar ook regelmatig eten brengen. We hebben gemerkt dat het uitdelen van bijvoorbeeld een ontbijtje op zaterdagmorgen echt voor verbinding zorgt; de vrouwen zijn verbaasd dat er iemand naar hen omkijkt en ze komen vaak vanuit een moeilijke thuissituatie in de prostitutie terecht. Het is fijn om er voor hen te kunnen zijn en door samenwerking met instanties zoals International Migration Organisatie hebben we vrouwen kunnen helpen via een traject om opnieuw te kunnen beginnen in hun land van herkomst.

Daarnaast is er onder de Arubaanse bevolking ook veel nood; het leven is erg duur op Aruba en daarom zijn boodschappen en maaltijden zeer welkom. Door deze naar "armere" gezinnen te brengen hebben we mooie contacten opgebouwd, waardoor we mensen ook verder konden helpen met bijvoorbeeld hulp met budgetteren, opvoeden hoe doe ik dat? Dit in samenwerking met de gemeenschap om hen heen.

Op dit moment hebben we ook een meisje uit Aruba in Groningen in de zorg geholpen, voor haar was het niet mogelijk om op Aruba te blijven.

Al met al mooie ontwikkelingen die we blijven ondersteunen. We hebben nog steeds contact en bespreken dingen. Daarnaast blijven we financieel ondersteunen. Daarbij kun je denken aan eten, hygiënepakketjes, boodschappen, informatiemateriaal.

Neem gerust een kijkje op onze site: [www.huntukunos.org](http://www.huntukunos.org) voor alle verhalen.

Wij willen iedereen ook bedanken die ons gesteund heeft: zonder uw hulp was het niet gelukt. Nog steeds hebben we steun nodig om dit door te zetten!

NL66 INGB 0006 7434 36 t.a.v. Stichting Huntu Ku Nos

*Petra en Raul Kock*



## ***De pollepel 35***

### **Recept: Makreelmousse**

#### **Ingrediënten:**

350 gram makreelfilet  
2 bladen gelatine  
2 kleine uien of sjalotjes  
1 citroen  
1/8 l slagroom  
1 tl sambal  
3 eetl yogonaise  
2 eetl ketjap manis  
1/2 tl tomatenpuree  
peper en zout naar behoefte  
ei en tomaat voor garnering



#### **Bereiding:**

- Prak 350 gram gestoomde makreel goed fijn en haal wel eventuele graatjes er nog uit.
- Leg alvast twee bladen gelatine in het water.
- Snipper twee sjalotjes heel fijn.
- Vervolgens prak je de makreel tot mousse samen met de sjalotjes en het sap van een 1/2 citroen.
- Klop 1/8 l slagroom bijna stijf, doe daar 1 theelepel sambal, 3 eetlepels yogonaise, 2 eetlepels ketjap manis, 1/2 eetlepel tomatenpuree bij en een beetje peper en zout.
- Met de mixer meng je het geheel ongeveer twee minuten heel goed door elkaar.
- Dan de uitgeknepen gelatine erdoor en koud wegzetten.
- Als het dik is geworden, schep de mousse dan in een klein schaaltje of een visvormpje voor ieder of doe het in een grotere visvorm en strijk hem glad.
- Decoreer de mousse met wat plakjes ei en tomaat en je kunt er stokbrood bij serveren.

Heerlijk.

*Nellie Hamersma-Sluis*

De pollepel geef ik door aan mijn buurvrouw Riekje van den Berg.

---

In de pollepel komt een favoriet recept van een dorpsgenoot, liefst met foto's. De pollepel wordt daarna doorgegeven aan de volgende, bij voorkeur iemand uit dezelfde straat (alleen degenen die dat willen natuurlijk en er mogen ook meerdere gezinsleden de pollepel krijgen).

De volgende pollepel graag inleveren uiterlijk 19 oktober via een e-mail naar: [destedumer@gmail.com](mailto:destedumer@gmail.com).

## Laatste nieuws – het huis

Net voor het ter perse gaan van deze Stedumer is een project bedacht om samen met de kinderen van Stedum uit te voeren.

Het huis aan de Hoofdstraat nr. 4 staat al geruime tijd leeg en dichtgetimmerd te wachten tot het wordt afgebroken. Maar dat kan nog wel even duren en veel mensen doet deze plek in het hart van ons dorp nu pijn aan de ogen en zeer in de ziel. Daarom willen wij daar iets aan doen. In plaats van verloedering gaan wij voor verbroedering!

Wij gaan samen ons dorp mooier maken. Alle kinderen mogen (gratis) meedoen. Zij krijgen via school bericht. Een korte middag in september maken de kinderen tekeningen. Medio oktober gaan wij – en vooral de kinderen natuurlijk - het huis beschilderen.

Er wordt een boekje gemaakt dat we feestelijk gaan presenteren en waarbij alle dorpsbewoners van harte welkom zijn. Nadere informatie volgt.

Wellicht hebben we nog hulp van ouders of andere dorpsbewoners nodig. Je kunt je nu al bij ons aanmelden via [info@boekbindatelier.nl](mailto:info@boekbindatelier.nl) of gooi een briefje met naam en gegevens bij ons in de bus (Hoofdstraat 45).

*Mirjam Geerts, Wim Gremmen, Susanna Lemstra, Renate Martini*



## Bezoek deze zondag de Cultuurmarkt via IVAK!



Op zondagmiddag 25 september zal de eerste Cultuurmarkt via IVAK gaan plaatsvinden; te bezoeken van 13 tot 17 uur in en om de Nicolaïkerk in Appingedam. Het wordt een gezellige markt waar van alles te zien, te horen en te doen is. Culturele lesaanbieders en verenigingen uit Eemsdelta zullen zich presenteren en geven diverse workshops.

In de week van 26 t/m 30 september is er een open les- en repetitiweek. Een overzicht van de deelnemende lesaanbieders en verenigingen vind je op het programmaboekje die tijdens de markt uitgedeeld wordt.

Tijdens deze middag vindt op het Campusterrein van Appingedam ook de 'Campus Cultuurdag' plaats van 13 tot 17 uur. Er zal een gratis pendelbusje rijden tussen beide locaties.

---

## Hielke Westra nieuwe directeur Groninger Dorpen

De vereniging Groninger Dorpen benoemt Hielke Westra per 1 oktober 2022 als directeur. De nieuwe directeur is verantwoordelijk voor de algemene leiding en werkt samen met bestuur, team en dorpsbewoners aan de toekomst van de vereniging en de leefbaarheid van het Groningse platteland.

### Groninger Dorpen

Groninger Dorpen is de koepel van dorpsbelangenorganisaties, buurt- en dorpshuizen en andere bewonersinitiatieven in de provincie. De missie van de vereniging Groninger Dorpen is het versterken van de leefbaarheid in dorpen voor alle inwoners en dat zij invloed krijgen op toekomstige ontwikkelingen in hun dorp. Dorpsbewoners weten bij uitstek wat goed is voor hun dorp. Groninger Dorpen biedt hen een 'plus' door het ondersteunen van initiatieven, het behartigen van belangen, het stimuleren van innovaties en het aanjagen van kansen.

## Zorg goed voor de dorpszorg!

29 september ADA-debatavond over de duurzaamheid van dorpszorg

Ruim honderdtwintig zorgprojecten telt de site Zorgzamedorpengroningen.nl, opgezet door Groninger Dorpen. Van DorpsZorgCoöperatie Mit Mekoar uit Noordbroek tot de stichting Droomwonen in Opende. Vrijwilligers en professionals bieden dorpsbewoners samen de helpende hand. Voor hen die dat nodig heeft en wil. Zo organiseren ze bijvoorbeeld (ouderen)vervoer, gezamenlijke maaltijden, mantelzorg en complete woonzorghofjes. Maar hoe hou je dergelijke voorzieningen in stand, als de jaren klimmen, met een verouderend vrijwilligersbestand en de structurele financiering een zorg blijft? Misschien door nieuwe activiteiten te ontplooiën of nieuwe doelgroepen aan te boren? Op 29 september spreken we in dorpshuis De Riggel te Boven-Pekela met twee langerlopende dorpsinitiatieven en deskundigen over overlevingsstrategieën voor dorpszorg over de vraag: hoe zorg je goed voor de zorg?

Wat: Het dorp als ontwikkelaar: zorg goed voor de dorpszorg!

Wie: betrokkenen en geïnteresseerden uit de hele provincie Groningen

Wanneer: 29 september, 19:30-21:00 uur (inloop vanaf 19.15 uur).

Waar: Boven Pekela, dorpshuis De Riggel, Noorderkolonie 13

### Wat is ADA?

Op donderdag 28 oktober 2021 werd in de KunstKerk in Warffum de Actieve Dorpen Aanpak (ADA) gelanceerd. Dit is een online stappenplan waarmee je initiatieven kunt bedenken, plannen en uitwerken om je dorp te verbeteren, te verfraaien en te versterken. Ondersteund door tal van inspirerende voorbeelden van Groningse dorpsprojecten. ADA is bedoeld voor bewoners, verenigingsbestuurders in dorpen, (gemeente-)ambtenaren, raads- en statenleden en andere betrokkenen die dorpsinitiatieven bedenken en uitvoeren en daarmee de leefbaarheid in de Groninger dorpen willen vergroten. De inspirerende voorbeelden op ADA zijn ingedeeld op thema.



Hoe actieve bewoners, ambtenaren en organisaties op die specifieke thema's de Actieve Dorpen Aanpak in praktijk kunnen brengen, staat centraal op 4 themabijeenkomsten. Met als uiteindelijke doel: hoe krijgen we in samenwerking met elkaar meer voor elkaar voor de leefbaarheid in Groningen? Elke bijeenkomst heeft een ander thema en vindt plaats in een andere regio. Maar de hele provincie is steeds welkom.

---

## Nieuwe rubriek

Op de volgende pagina vindt u een nieuwe rubriek: 'Foto van vroeger'. Vanaf nu wordt iedere maand een foto uit het archief van Stichting Historie Stedum gehaald en met een stukje tekst toegelicht.

## Foto van vroeger



Het huis op de hoek van de Kampweg en de Bedumerweg stond bekend als het winkeltje van Mella. De ingang van de kruidenierswinkel van Mella Mulder was aan de Kampweg toen die nog Stationsweg heette. Op de gevel wordt reclame gemaakt voor tabak en vieux van Calcar uit Sappemeer. Schoolkinderen kwamen er om snoep. In het kastje aan de gevel werd de opstelling van het voetbalteam bekend gemaakt. Het pand is in 1971 gerestaureerd.

Stedum had vroeger een rijke middenstand. De Hoofdstraat telde ooit drie bakkers, twee groenteboeren, een schoenmaker, meerdere slaggers en schilders, een café en verschillende levensmiddelenzaken. Ook aan de zijstraten waren van oudsher veel winkels gevestigd, zoals een kapper, een fietsenwinkel, manufacturenzaak en verschillende kruideniers en bakkers.

Aan de Bedumerweg woonden twee kleermakers. Aan de Stationsweg was nog een melkboer-voerman en aan het eind het Stationskoffiehuis. Buiten het dorp aan de Delleweg was café "De Weer".

In maart 2008 werd de buurtsuper in de Adriaan Clantstraat gesloten. Het dorp heeft nog wel twee kappers en een nagelstudio en een witgoedzaak en een computerzaak.

Oude winkels zijn verbouwd tot woonhuis, terwijl de oude bestemming vaak nog zichtbaar is.

*André de Graaf*  
Stichting Historie Stedum

## Gezellige buiten taalles

Sinds enkele maanden is er in het AZC een taalcafé. Hier kunnen bewoners op een laagdrempelige manier samen met vrijwilligers de Nederlandse taal leren en spreken. Normaal gesproken vinden deze lessen binnen in het lokaal plaats. Maar nu werd er voor de deelnemers een buiten-wandel taalles georganiseerd. Met elkaar werd er gewandeld en gekletst. Ook werd er ook een bezoek gebracht aan theetuin Saravati waar iedereen hartelijk werd ontvangen. Daar werd het labrynt gewandeld en werd er gezamenlijk met elkaar een kop koffie gedronken. De wandeling is zo goed bevallen dat er een wandelgroep is ontstaan.

Deze activiteit is georganiseerd door #Meedoen, een taal- en participatie project van Cadanz Welzijn en het AZC in Delfzijl. Vind je het leuk om ook vrijwilliger te worden bij dit project, neem dan contact op met Peronne Burggraaf, sociaalwerker van Cadanz Welzijn, telefoon 0596-745024.

---

## Clinic para-ijshockey Kardinges

Op zaterdag 1 oktober a.s. kan iedereen vanaf 18 jaar kennismaken met para-ijshockey in Groningen. De activiteit, verzorgd door Amsterdam Tigers, vindt van 13.30 - 15.15 uur plaats op de ijsbaan van Sportcentrum Kardinges. Het initiatief is een samenspel tussen de beweegcoach Inclusief Sporten en Bewegen, GIJS Groningen, Sportcentrum Kardinges en Sport 050.



Para-ijshockey is een stoere sport waarbij behendigheid, kracht en teamwork precies samenkomen. Deze vorm van ijshockey op sleetjes is een paralympische sport. Toch kun je het slechts op drie plekken in het land beoefenen, echter nog niet in het Noorden.

Daar moet snel verandering in komen als het aan beweegcoach Ellen Wollerich, IJshockeyclub Amsterdam Tigers en IJshockeyvereniging GIJS Groningen ligt.

### Bewegen voor iedereen

Wollerich is werkzaam als beweegcoach Inclusief Sporten en Bewegen bij Huis voor de Sport Groningen. Vanuit het Gronings Lokaal Sportakkoord zet zij zich in om inwoners van Groningen, waarvoor sport en bewegen niet of minder vanzelfsprekend is, aan het bewegen te krijgen. Op 1 oktober dus via een clinic para-ijshockey, waarbij voor sleetjes, frames en overig materiaal (zoals helm en beschermers) wordt gezorgd. Met of zonder beperking: iedereen is van harte welkom om deze tak van sport laagdrempelig in een zogenaamde sledge uit te proberen of gewoon te komen kijken

## De Steemer Agenda

Verschillende van onderstaande activiteiten vindt u terug in deze Stedumer.

25

09

Stemer WielrenTocht 2022  
zie De Stedumer van augustus

01

10

Rommelmarkt in en rond het Hervormd Centrum  
zie pagina 6

04

en

18

10

10

Koffieochtend in Moarstee  
zie pagina 2

---

### AAN HET PAD TUSSEN SINGEL EN WEEMWEG

De tuintjes langs het pad zijn verwilderd, naar.  
De bewoners zijn al lang vertrokken.  
Maar één woning is nog steeds bewoond.  
De vrouw heeft doeken voor het raam.

Op een morgen, rustiger dan normaal  
zit zij op haar meditatiematje buiten,  
een oefening, Tai Chi of yoga,  
haar armen in de ruimte.

Zij beweegt en maakt het sfeertje stiller.  
Schept zo een geheel nieuw beeld, een herinnering  
voor later aan hen die in dat rijtje woonden daar.

*Eldert Ameling*

*De Stedumer is een uitgave van de Vereniging voor Dorpsbelangen Stedum en verschijnt normaal gesproken elke vierde (soms vijfde) vrijdag van de maand. Kopij moet anderhalve week er voor binnen zijn. De Stedumer komt niet uit in juli.*

*Artikelen in 'platte tekst' aanleveren, dus geen eigen opmaak.*

*De Stedumer verschijnt de volgende keer op vrijdag 28 oktober 2022.*

*Kopij inleveren bij de redactie uiterlijk woensdag 19 oktober. Het liefst per e-mail en anders op usb-stick.*

*De redactie behoudt zich het recht voor om artikelen te weigeren, te bewerken of in te korten.*

*Redactie en advertenties: Corry Verduijn, [destedumer@gmail.com](mailto:destedumer@gmail.com)*